

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimizde bulunan Entegre Katı Atık Depolama Tesisi'nin, Nisan 2026 itibarıyla yoğun yağışlar sonrasında meydana gelen heyelan nedeniyle ağır hasar aldığı, zemin bütünlüğünün bozulduğu ve tesisin faaliyetlerinin durdurulduğu kamuoyuna yansımıştır. Yapılan açıklamalarda, tesisin üst kotlarında meydana gelen büyük ölçekli heyelanın sahayı doğrudan etkilediği, yaklaşık 2 milyon metreküp toprak kaymasının gerçekleştiği ve tesisin büyük ölçüde kullanılamaz hale geldiği ifade edilmektedir.

Söz konusu tesisin yaklaşık 30 milyon avro maliyetle hayata geçirildiği, finansmanının önemli bir kısmının Avrupa Birliği hibeleri ile kamu kaynaklarından karşılandığı dikkate alındığında, ortaya çıkan durum yalnızca teknik bir altyapı sorunu değil; aynı zamanda kamu kaynaklarının planlanması, kullanımı ve denetimi açısından ciddi bir yönetim zafiyetine işaret etmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca; atık bertaraf tesislerinin yer seçimi, zemin etütleri, jeolojik ve hidrojeolojik analizler ile çevresel etki değerlendirme süreçlerinin bilimsel esaslara uygun biçimde yürütülmesi zorunludur. Aynı şekilde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını, kamu idarelerinin ise hesap verebilirlik ve mali saydamlık ilkelerine uygun hareket etmesini açık bir yükümlülük olarak düzenlemektedir.

Ancak Hakkâri'de yaşanan bu olay, söz konusu yükümlülüklerin kâğıt üzerinde kaldığını; kamu yatırımlarının yer seçimi, proje planlaması, risk analizi ve denetim süreçlerinde ciddi eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Özellikle heyelan riski gibi öngörülebilir bir doğal tehlikenin bu ölçekte bir yatırımda yeterince dikkate alınmamış olması, teknik bir hata olmanın ötesinde idari sorumluluk ve kamu zararı doğuran bir ihmal ihtimalini gündeme getirmektedir.

Diğer taraftan, tesisin faaliyet dışı kalmasıyla birlikte yeniden "vahşi depolama" yöntemine döneceğinin ifade edilmesi; çevre politikaları açısından geriye gidişi ortaya koyduğu gibi, yapılan yatırımın sürdürülebilirliğinin sağlanamadığını ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmadığını açıkça göstermektedir. Bu durum, yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ekonomik ve yönetsel bir başarısızlık olarak değerlendirilmelidir.

Yaklaşık 30 milyon avroluk bir yatırımın kısa sürede işlevsiz hale gelmesi; kamu zararının oluştuğu, planlama ve denetim süreçlerinin yetersiz kaldığı ve sorumluluk mekanizmalarının işletilmediği yönündeki kaygıları güçlendirmektedir.

Kamuoyunda, söz konusu projenin yer seçiminin nasıl yapıldığı, hangi teknik raporlara dayandığı, kimler tarafından onaylandığı ve bugüne kadar neden etkin bir denetim gerçekleştirilmediği yönünde ciddi soru işaretleri bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Hakkâri'de yaşanan bu olay yalnızca bir tesisin zarar görmesi değil; kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin siyasal ve idari sorumluluğun tartışılması gereken yapısal bir mesele haline gelmiştir. Kamu adına yapılan bu ölçekte bir yatırımın akıbetinin belirsizliği, halkın vergilerinin nasıl kullanıldığına dair güveni zedelemekte; hesap verebilirlik ilkesinin gereği olarak tüm sürecin şeffaf biçimde açıklanmasını zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla; söz konusu yatırımın planlanmasından uygulanmasına, denetlenmesinden bugünkü durumuna kadar tüm aşamalarının açıklığa kavuşturulması; ortaya çıkan kamu zararının tespit edilmesi ve sorumluların belirlenerek gerekli idari ve mali süreçlerin işletilmesi kamu yararı açısından zorunluluk arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Tesisin bulunduğu alanın yerel idareler tarafından uygun görülmesine ilişkin süreç nasıl yürütülmüştür? Bu süreçte hangi kurumlar ve yetkililer görev almıştır?
2. Yerel yönetimler veya ilgili birlikler tarafından proje sürecinde heyelan riski veya zemin uygunsuzluğuna ilişkin herhangi bir uyarı yapılmış mıdır? Yapılmışsa neden dikkate alınmamıştır?
3. Heyelan sonrası ortaya çıkan hasar ve tesisin işlevsiz hale gelmesiyle ilgili olarak yerel idareler hakkında herhangi bir idari inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Bölge halkının yeniden vahşi depolama yöntemine yönlendirilmesi kararının idari gerekçesi nedir? Bu karar hangi kurumların görüşü alınarak verilmiştir?
5. Bu süreçte görev ve sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari yaptırım uygulanmış mıdır, uygulanacak mıdır?
6. Mevcut durumun halk sağlığı ve çevre üzerindeki etkilerine karşı yerel idareler tarafından alınan acil ve orta vadeli tedbirler nelerdir?